

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на *2024/2025 навчальний рік*

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № 1 від 29 вересня 2024 року

Голова педагогічної ради _____ Світлана ЧУМАК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор гімназії _____ Світлана ЧУМАК

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № _____ від _____

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ГІМНАЗІЇ:

ВСТУП

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Рівні освіти
- 1.2. Особливості організації освітнього процесу
- 1.3. Навчальний план та його обґрунтування
- 1.4. Академічна доброчесність

Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розділ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСТЕРНАТНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Розділ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ

ДЛЯ УЧНЯ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Розділ 5. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розділ 6. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА І СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ (ПОЧАТКОВА ОСВІТА)

- 6.1. Загальні положення
- 6.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою
- 6.3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани
- 6.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти
- 6.5. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей
- 6.6. Форми організації освітнього процесу
- 6.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Розділ 7. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ НУШ (БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА) ДЛЯ 5-6, 7-Х КЛАСІВ

- 7.1. Загальні положення
- 7.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою
- 7.3. Загальний обсяг навчального навантаження і його розподіл за освітніми галузями у 5-7 класах. Навчальні плани
- 7.4. Перелік модельних навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі у 2024-2025 навчальному році
- 7.5. Форми організації освітнього процесу
- 7.6. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Розділ 8. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ (БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА) ДЛЯ 8-9 КЛАСІВ

- 8.1. Загальні положення
- 8.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою
- 8.3. Загальний обсяг навчального навантаження
- 8.4. Навчальний план та його обґрунтування
- 8.5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти
- 8.6. Форми організації освітнього процесу
- 8.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ Райківської гімназії

**Швайківської сільської ради, Бердичівського району, Житомирської області
на 2024-2025 навчальний рік**

- Додаток 1** Навчальний план для 1-2 класів гімназії
- Додаток 2** Навчальний план для 3-4 класів гімназії
- Додаток 3** Навчальний план для 5-6 класів
- Додаток 4** Навчальний план для 8-9 класів
- Додаток 5** Навчальний план індивідуального навчання учня 7 класу
Лабознюка В.
- Додаток 6** Навчальний план для дитини з ООП Ковалика Т, учня 3 класу

ВСТУП

Освітня програма Райківської гімназії Швайківської сільської ради Бердичівського району Житомирської області (далі – Освітня програма гімназії) розроблена на виконання законів: Закон України «Про освіту» ст.33, Закон України «Про освіту» розділ XII Прикінцеві та перехідні положення ст.15, Закон України «Про повну загальну середню освіту» ст.11.Основою для розроблення Освітньої програми ліцею є стандарти освіти відповідного рівня.

Райківська гімназія Швайківської сільської ради Бердичівського району Житомирської області (далі гімназія) – це опорний заклад освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової та базової середньої освіти.

Гімназія у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти і науки України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Постановами Кабінету Міністрів України, наказами центральних органів виконавчої влади, рішеннями органів місцевого самоврядування та власним Статутом.

Мова навчання – українська Освітня програма Райківської гімназії є наскрізною

Закладом освіти використано типові програми, які розробляються і затверджуються відповідно до Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

Освітня програма гімназії має корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами (стаття 33 Закону України «Про освіту»).

Над розробкою програми працювала творча група, в склад якої входили представники всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів, батьків.

У гімназії функціонують структурні підрозділи, що забезпечують здобуття початкової освіти (початкова школа), базової середньої освіти (гімназія).

Місія закладу: створення безпечних і комфортних умов для всебічного розвитку соціально компетентної особистості з урахуванням її схильностей та здібностей, виховання покоління громадян, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя та удосконалення створення передумов і стимулювання безперервного професійного й особистісного зростання, розвитку творчої ініціативи педагогів в умовах розбудови Нової української школи.

Основним завданням закладу освіти є надання якісної базової загальної середньої освіти дітям шкільного віку, забезпечення їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Мета діяльності закладу освіти:

- створення умов для отримання кожним здобувачем освіти того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям;
- розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, формування її ціннісних орієнтирів;
- прищеплення навичок соціальної компетентності через включення кожного здобувача освіти в систему ранньої предметної орієнтації, професійного самовизначення.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітній процес у закладі освіти спрямований на формування у випускника **ключових компетентностей**, необхідних для успішної життєдіяльності.

Випускник нашого закладу освіти:

- особистість – цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот – з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- інноватор – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Засобом реалізації призначення гімназії є її ОСВІТНЯ ПРОГРАМА.

Кадровий склад, що забезпечує реалізацію освітніх програм

Відповідно до штатного розпису навчальний заклад забезпечений висококваліфікованими кадрами, для яких характерний постійний професійний ріст. У закладі освіти працює 23 працівники, з них:

Педагогічні працівники – 16 (з них сумісників – 1)

Технічний персонал – 7

Керівник закладу Чумак С.Б. має вищу педагогічну освіту, є громадянкою України, вільно володіє українською мовою. Стаж педагогічної роботи – 34 роки.

16 педагогічних працівників закладу освіти мають вищу педагогічну освіту, викладають предмети згідно своєї кваліфікації і спеціальності, вільно володіють українською мовою. Всі працівники пройшли медичний огляд із занесенням відповідного запису у медичних книжках.

Кількість педагогічних працівників	16
Вища кваліфікаційна категорія	14
Перша кваліфікаційна категорія	1
Друга кваліфікаційна категорія	1
Кваліфікаційна категорія «спеціаліст»	-
Педагогічне звання «учитель-методист»	5
Педагогічне звання «старший учитель»	1

Матеріально-технічна база Райківської гімназії

У гімназії обладнано 4 класних кімнати, 5 навчальних кабінетів, серед них 1 кабінет інформатики (8 робочих місця). До послуг учнів їдальня, бібліотека, спортивна кімната, ігровий майданчик, ресурсна кімната, 2 внутрішніх туалети.

Створена локальна мережа Internet, яка об'єднує усі навчальні кабінети. Класні кімнати для 1-4 класів, які навчаються за програмою Нової української школи, класи забезпечено комп'ютерами, 2 телевізорами, 2 принтерами, 1 ламінатором. Усі наявні у закладі комп'ютери підключені до мережі (100 Мбіт/с), наявна мережа Wi-Fi, яка охоплює увесь заклад.

У гімназії наявне найпростіше укриття на відстані у межах допустимої норми, рекомендованої ДСНС, частково облаштоване відповідно до переліку рекомендацій щодо організації укриттів, розроблених Державною службою з надзвичайних ситуацій.

Кабінет інформатики відповідають вимогам чинного Санітарного регламенту для закладів середньої освіти до кабінетів інформатики, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року, № 2205 та Положенню про кабінет

інформатики, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.05.2004 року № 407.

Спортивна кімната гімназії обладнана типовим спортивним інвентарем: гімнастична драбинка, гімнастичний кінь, гімнастичні мати, гімнастичні обручі та палиці, що дає змогу виконувати програму з фізичного виховання.

У гімназії наявні 8 комп'ютерів, 11 ноутбуків, 2 плазмові телевізори, 1 проектор, 4 принтери, одна мультимедійна дошка. Проводиться цілеспрямована робота з систематизації, оновлення та поповнення інформаційних ресурсів освітнього процесу, розширення використання мультимедійного контенту. За необхідності організації освітнього процесу з використанням дистанційних форм навчання використовується платформа дистанційної освіти ZOOM.

Адміністрацією гімназії за допомогою комп'ютерних технологій здійснюється вивчення нормативних документів відділу освіти, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу; психолого-педагогічних проблем навчання і виховання школярів.

Медичне обслуговування в гімназії здійснює фельдшер села Райки.

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Рівні освіти

Відповідно до чинного законодавства Райківська гімназія здійснює освітній процес згідно із освітніми і навчальними програмами двох ступенів освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Навчання в початковій школі відбувається відповідно до Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87); Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) та Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли: 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

II ступінь – базова загальна освіта.

Базова середня освіта окреслює підходи до планування й організації гімназією єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання.

У 2024-2025 навчальному році освітня програма гімназії розроблена на основі:

для 5-7 класів

- Державного стандарту базової середньої освіти (2020),
- Типової освітньої програми (наказ МОН від 19.02.2021 №235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120)

для 8-9 класів

- Державного стандарту 2 базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 405 (зі змінами внесеними наказом МОН від від 03 серпня 2022 року № 698).

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в гімназії сприяють система ІСУО та програма КУРС Школа.

Райківська гімназія – заклад різних рівних можливостей для всіх; заклад в якому навчаються поруч обдаровані діти в тій чи іншій галузі, «звичайні» та дитина з особливими освітніми потребами; заклад, який намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто щоб дитина, навчаючись у закладі освіти, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення.

Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління закладом зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи закладу освіти з метою, яку колектив поставив перед собою. Заклад освіти працює на засадах «педагогіки партнерства». Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього,
- горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Педагогіка партнерства визначає істинно демократичний спосіб співпраці педагога і дитини, який не відкидає різниці в їхньому життєвому досвіді, знаннях, але передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість. Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель. Стосунки партнерства складаються там, де діти і дорослі об'єднані спільними поглядами і прагненнями. Педагогіка партнерства бачить в учневі добровільного і зацікавленого соратника, однодумця, рівноправного учасника освітнього процесу, турботливого і відповідального за його результати.

Заклад освіти Райківська гімназія допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін.

1.2. Особливості організації освітнього процесу

Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем в одну зміну.

Режим дня регламентується єдиним розкладом навчальних занять, позаурочної діяльності відповідно до вимог Санітарного регламенту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року №2205, листа МОН від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій», створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу

навчального навантаження

Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в 1 класах становить 35 хвилин, у 2-4 класах становить 40 хвилин, у 5-9 класах – 45 хвилин.

Циклограма дня

Початок занять - 08.30
Кінець роботи - 15.15

Тривалість уроку

1 класи – 35 хвилин
2-4 класи - 40 хвилин
5-9 класи - 45 хвилин

Тривалість навчальних занять при організації навчання в очному форматі:

1 клас

№ уроку	Час	Перерва
1	8.30-9.05	20хв.
	9.00 - Загальнонаціональна хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії рф	
2	9.25-10.00	25хв.
3	10.25-11.00	25хв.
4.	11.25-12.00	20хв.
5.	12.20-12.55	

2-4 класи

№ уроку	Час	Перерва
1	8.30-9.10	15хв.
	9.00 - Загальнонаціональна хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії рф	
2	9.25-10.05	20хв.
3	10.25-11.05	20хв.
4.	11.25-12.05	15хв.
5.	12.20-13.00	10хв.
6.	13.10-13.50	

5-9 класи

№ уроку	Час	Перерва
1	8.30-9.15	10хв.
	9.00 - Загальнонаціональна хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії рф	
2	9.25-10.10	20хв.
3	10.30-11.15	20хв.
4.	11.35-12.20	10хв.
5.	12.30-13.15	10хв.
6.	13.25-14.10	10хв.
7.	14.20-15.05	

Тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному та асинхронному форматі:

9.00 год.- Загальнонаціональна хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії рф.

1,2 класи		
Урок	Час	Перерва
1	8.30 – 8.50	20 хв
2	9.10- 9.30	20 хв
3	9.50 – 10.10	
3,4 класи		
1	8.30 – 9.00	15 хв
2	9.15 – 9.45	15 хв
3	10.00 – 10.30	
5,6 класи		
1	8.30 – 8.55	10 хв
2	9.05 – 9.30	10 хв
3	9.40 – 10.05	10 хв
4	10.15 – 10.40	
7-9 класи		
1	8.30 – 9.00	10 хв
2	9.10 – 9.40	10 хв
3	9.50 – 10.20	10 хв
4	10.30 – 11.00	

Тривалість перерв:

- для учнів 1 класів – 20 хвилин
- для учнів 2-4 класів – 15 хвилин
- для учнів 5-9 класів – 10 хвилин

Відповідно Закону України «Про освіту» навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань. У 2024-2025 навчальному році – 2 вересня.

Щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться **загальнонаціональна хвилина мовчання** за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Навчальні заняття організуються за семестровою системою відповідно до орієнтовної **структури 2024-2025 навчального року:**

- **перший семестр** – з 02 вересня по 20 грудня 2024 року,
- **другий семестр** – з 03 лютого по 13 червня 2025 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули, тривалістю не менше 30 календарних днів відповідно до п.4 ст. 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Орієнтовні терміни канікул у 2024-2025 навчальному році:

З 23 грудня 2024 року по 02 лютого 2025 року

- **літні** – з дня закінчення навчального року до 31 серпня 2025 року.

Останній дзвоник: 30 червня 2025 року

Компенсаторні заняття для подолання освітніх втрат і освітніх розривів, атестація та інші заходи, передбачені освітньою програмою, можуть тривати до 28 червня 2025 року.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації у закладі загальної середньої освіти I, II ступенів. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення визначаються відповідним наказом Міністерства освіти і науки України.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367.

Переведення учнів на наступний рік навчання здійснюється відповідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021р. №268 «Зміни до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 621 від 08.05.2019.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2695 годин/навчальний рік:

для 1-го класу – 23 годин/тиждень, 805 годин/навчальний рік;

для 2-го класу – 25 годин/тиждень, 875 годин/навчальний рік;

для 3-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік;

для 4-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5880 годин/навчальний рік:

для 5-го класу – 1085 годин/навчальний рік;

для 6-го класу – 1120 годин/навчальний рік;

для 8-го класу – 1207,5 годин/навчальний рік;

для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рік.

1.3. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює освітній процес у гімназії є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів Типових освітніх програм, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання. Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування «моделі» випускника

кожного ступеня навчання.

Відповідно до мов навчання у системі загальної середньої освіти гімназія працює за навчальними планами класів з українською мовою навчання. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

Беручи участь у різноманітних конкурсах, предметних олімпіадах різних рівнів, учні гімназії мають можливість спробувати себе в різних видах діяльності. Цьому сприяє і діяльність гуртка в гімназії:

Назва гуртка	Клас	Керівник
		Беззубець Максим Анатолійович

Освітні програми, реалізовані в гімназії, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Освітня програма гімназії та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на вебсайті Райківської гімназії

1.4. Академічна доброчесність

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Відповідно до статті 43 Закону України «Про повну загальну середню освіту» задля забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти в Райківській гімназії сформовано **вимоги до учасників освітнього процесу**:

- Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності.
- Керівник та інші педагогічні працівники закладу освіти забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетенції.
- Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника.
- Рішення про академічну відповідальність здобувача освіти приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада закладу освіти відповідно до положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта в Райківській гімназії може бути організована за такими формами:

- **інституційна** (очна (денна));
- **індивідуальна** (екстернатна, педагогічний патронаж).
Форми здобуття освіти у закладі організуються відповідно до:
 - Положення про інституційну та дуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 536 від 23.04.2019 (у редакції наказу МОН України № 160 від 10.02.2021);
 - Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 8 від 12.01.2016 (у редакції наказу МОН України № 160 від 10.02.2021);
 - Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115;
 - Наказу МОН України від 07 серпня 2024 р. № 1112 «Про затвердження порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні (zareestrovаний у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2024 року за № 1222/42567)».

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, міні-вистави, квести, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в підручнику. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Педагоги закладу в організації освітнього процесу широко використовують сучасні освітні технології, зокрема:

- технологія критичного мислення;
- технологія проєктного навчання;
- технологія особистісно-орієнтованого навчання;
- технологія модульно-блочного навчання;
- ігрові технології навчання;
- інформаційно-комунікаційні, зокрема мережеві технології навчання.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання.

Передумовою у забезпеченні успішності навчання дитини з особливими освітніми потребами у закладі є індивідуалізація освітнього процесу. Індивідуальне планування освітнього процесу має на меті:

- розроблення індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами, що допоможе педагогічному колективу закладу пристосувати середовище до потреб дитини;
- надання додаткових послуг та форм підтримки у процесі навчання;
- організацію спостереження за динамікою розвитку учня.

Вчителі гімназії мають досвід як внутрішньопредметної так і міжпредметної інтеграції, вдало використовують сучасні освітні технології навчання з метою визначення особистих траєкторій розвитку учнів, з урахуванням індивідуальних та психологічних особливостей.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих тем. Розвиток і корекція основних компетентностей проводиться, крім уроку відповідного типу, на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

У Новій українській школі зростає частка проектної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Проектна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу, тому що створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції, які були визначені Радою Європи як основні в XXI столітті: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні. Самостійне здобування знань, їх систематизація, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проекту.

Вчителями гімназії створена сучасна модель організації освітнього процесу. Наявні необхідні умови для розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Серед використовуваних засобів навчання: мультимедійні презентації, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, що включає в себе свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Розділ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСТЕРНАТНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ

Через війну на території нашої країни екстернатна форма здобуття освіти набула надзвичайної актуальності, а для деяких учнів стала єдиним і безальтернативним варіантом для навчання.

У Райківській гімназії у 2024-2025 н.р. для учнів, які перебувають за кордоном, за заявами батьків, організовано екстернатне навчання.

Порядок організації екстернату регламентується Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі – Положення), затвердженим [наказом МОН від 12.01.2016 № 8 \(у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160\)](#). Згідно з цим документом навчання учнів за цією формою має такі особливості:

- екстернат може бути організований на будь-якому рівні повної загальної середньої освіти **незалежно** від місця проживання учня та наявності вільних місць у класі;
- зарахування учнів на екстернат проводиться **завичай до початку навчального року**;
- переведення учнів на екстернат може відбуватися протягом навчального року, але **не пізніше ніж за 3 місяці** до проведення річного оцінювання результатів навчання учнів чи ДПА;
- для учнів, які навчаються (навчались) за кордоном, проживають (проживали) на тимчасово окупованій чи неконтрольованій території України зарахування (переведення) на екстернат здійснюється **протягом усього календарного року**.

Підстави для організації екстернату

Для здобуття освіти за екстернатною формою не встановлено вікових обмежень. Екстернат може бути організований для учнів за умови наявності однієї з такої ґрунтовної причини:

здобуття повної загальної середньої освіти за кордоном (для громадян України);

Залежно від підстави, потреб та побажань здобувачів освіти метою екстернатної форми навчання є:

- самостійне засвоєння освітньої програми протягом навчального року та проходження річного оцінювання та/або атестації. *Для таких учнів складання індивідуального навчального плану є обов'язковим;*
- проходження **лише** річного оцінювання та/або атестації.

Інформація про організацію екстернатної форми навчання має бути оприлюднена на офіційному вебсайті закладу освіти, а його керівник має ознайомлювати учнів та їхніх законних представників із порядком її організації, у тому числі з процедурою та періодичністю оцінювання.

Зарахування та переведення учнів на екстернатну форму здобуття освіти

Зарахування, переведення на екстернат та відрахування учнів у закладах освіти державної та комунальної форми власності здійснюється згідно з Порядком, затвердженим [наказом МОН від 16.04.2018 №367](#), та цим Положенням.

Після отримання заяви на екстернатне навчання керівник закладу освіти має видати наказ, яким створити комісію та затвердити:

- склад комісії (голова та члени);
- графік проведення оцінювання;
- перелік завдань з навчальних предметів.

Комісія складає Протокол оцінювання результатів навчання ([додаток 2 до Положення](#)), у якому зазначає:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) здобувача освіти;
- № диктанту, тесту, варіанта, завдання тощо;
- результати оцінювання за шкалою, що застосовується у відповідному класі.

Організація навчання за екстернатною формою здобуття освіти

Зарахування (переведення) на екстернатну форму здобуття освіти здійснюється зазвичай на навчальний рік.

Протягом цього навчального періоду екстерн має самостійно засвоїти освітню програму та пройти річне оцінювання з усіх навчальних предметів та/або ДПА. Положенням визначено такий розподіл навчальних годин:

- 1) проведення формувального, підсумкового (семестрового, річного) оцінювання - 1 навчальна година з кожного навчального предмета;
- 2) проведення атестації в закладі освіти (якщо вона проводиться не разом з іншими здобувачами освіти відповідного класу):

- з української мови або мови навчання національних меншин (диктант) – 1 навчальна година;
- з інших навчальних предметів – 1 навчальна година з кожного навчального предмета у 1-4 класах, 2-3 навчальні години з кожного навчального предмета у 5-9 класах.

3) перевірка навчальних (письмових) робіт – 20 хвилин на кожну роботу з української мови або мови національних меншин, 30 хвилин на кожну роботу з інших навчальних предметів;

4) проведення консультацій – 15 хвилин на одного здобувача освіти з кожного навчального предмета згідно з графіком, затвердженим керівником закладу освіти (але не більше ніж 3 години на навчальний предмет протягом навчального року).

Оцінювання результатів навчання учнів

Оцінювання навчальних досягнень екстернів здійснюється відповідно до законодавства та може проводитись:

- разом з іншими учнями відповідного класу;
- за окремим розкладом.

Для екстернів, які навчаються за кордоном, проживають на неконтрольованій чи окупованій території, оцінювання може проводитись протягом усього навчального року.

Засоби оцінювання визначає педагогічний працівник, а завдання складає заклад освіти з урахуванням очікуваних результатів навчання та особливостей засвоєння освітньої програми, визначених індивідуальним навчальним планом (за його наявності).

Результати оцінювання фіксуються в окремому журналі або у класному журналі, що містить відповідний розділ/додаток для обліку навчальних занять та оцінювання (крім тих екстернів, які зараховані для проходження лише річного оцінювання та/або атестації).

За результатами річного оцінювання та/або ДПА учнів педагогічна рада може прийняти одне з таких рішень:

- про продовження здобуття освіти за індивідуальною формою – якщо встановлені результати навчання здобувача освіти не нижче середнього рівня;
- про переведення здобувача освіти на інституційну форму здобуття освіти – якщо встановлено початковий рівень результатів навчання або непроходження учнем річного оцінювання та/або ДПА без поважних причин з одного або декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів). Але цей пункт не застосовується до школярів, які з поважних причин (стан здоров'я, збройний конфлікт, перебування за кордоном, на неконтрольованій чи окупованій території) не можуть відвідувати навчальні заняття в закладі освіти.

Результати оцінювання зазначаються у свідоцтві досягнень, видача документів про освіту встановленого зразка, у тому числі з відзнакою, здійснюється відповідно до законодавства.

Розділ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ УЧНЯ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Для дитини з особливими освітніми потребами в гімназії створені умови для здобуття ними повної загальної середньої освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Інклюзивне навчання у закладі організується відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 872 від 15.08.2011, Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти (наказ МОН України № 609 від 08.06.2018), наказу МОН України від 02 серпня 2024 Р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Освітній процес у класі з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Згідно розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України заклад забезпечує умови для навчання, розвитку, адаптації в соціумі дитини з особливими освітніми потребами. З цією метою в гімназії створена система роботи з даною категорією дитини, яка спрямована на:

- виявлення, обліковування та надання консультативно-діагностичної допомоги дитини з особливими освітніми потребами;
- організацію методичної роботи з педагогами, які працюють з дитиною з ООВ;
- організацію просвітницької роботи з батьками дитини з особливими потребами;
- допомогу дитині і батькам у захисті їх прав та інтересів.

Навчальний заклад надає рівні можливості для отримання освітніх послуг здобувачеві освіти відповідно до наявних умов.

Корекційно-розвивальна програма для роботи з дитиною з особливими освітніми потребами використовуються педагогічними працівниками відповідно до нозології та індивідуальних потреб дитини.

Навчальний план для Ковалика Тимура, дитини з ООП, розроблений за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743, та висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини Бердичівським інклюзивно-ресурсним центром (додаток б).

Розділ 5. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Відповідно до розділу V Закону України «Про освіту» та забезпечення якості освіти у Райківській гімназії, ефективність реалізації завдань освітньої програми закладу регулюється системою внутрішнього забезпечення якості освіти, що складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти в гімназії є регулятором освітнього процесу освітнього закладу. Її завдання – всебічне вивчення й аналіз освітнього процесу, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів, запобігання можливим помилкам, координація зусиль відповідно до формування «моделі» випускника, визначеної освітньою програмою закладу.

Розділ 6.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА І СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ (ПОЧАТКОВА ОСВІТА)
Райківської гімназії
Швайківської сільської ради
для 1-4 класів**

6.1. Загальні положення

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-4-х класів школи I ступеня Райківської гімназії Швайківської сільської ради (початкова освіта) розроблена відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах), на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України № 743-22 від 12.08.2022.

Освітня програма початкової освіти для учнів 1-4-х класів Райківської гімназії Швайківської сільської ради (далі – Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів, спланованих і організованих для досягнення учнями визначених результатів навчання.

Освітня програма визначає:

- деталізований опис компетентностей учнів;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- деталізований опис інструментарію формувального (поточного) оцінювання;
- перелік і пропонований зміст освітніх галузей;
- логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми під керівництвом О.Я. Савченко з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом початкової освіти і змінами до нього.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

6.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося

сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шість років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або законних представників дитини, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Освітня програма початкової освіти сформована на основі типової освітньої програми, Державного стандарту початкової освіти, схвалена педагогічною радою та затверджена директором. Передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

6.3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1-4-х класів складає:

- для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Відповідно до української мови навчання в Райківській гімназії використовується типовий навчальний план початкової освіти для закладів загальної середньої освіти з української мовою навчання.

Освітня програма зорієнтована на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

На основі Освітньої програми Райківська гімназія складає на кожен навчальний рік річний навчальний план з конкретизацією варіативного складника, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантного, так і варіативного складників, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-3-х класах – 40 хвилин відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» і змінами до нього години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, що конкретизує організацію освітнього процесу циклу початкової середньої освіти (1-4-х класів НУШ).

(Додаток 1)

6.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, визначено завдання, які реалізуються у рамках кожної освітньої галузі. Очікувані результати навчання у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти молодшого шкільного віку після першого (адаптаційно-ігрового) та другого (основного) циклів початкової освіти.

Відповідно до наказу МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 року № 813 у 1-4 класах здійснюється формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє - лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем/вчителькою у свідоцтві

досягнень.

Формувальне оцінювання має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ здобувачів освіти;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку здобувачів освіти;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
- запобігати побоюванням помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
- виховувати ціннісні якості особистості.

Результат оцінювання особистих надбань здобувачів освіти у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивні результати навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – вербальною, або рівневою оцінкою за рішенням педагогічно ради.

Вербальна і рівнева оцінки виражаються як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами:

П – початковий рівень;

С – середній рівень;

Д – достатній рівень;

В – високий рівень.

За рівнями оцінюються кожне загальне уміння здобувачів початкової освіти, набуте з певного навчального предмета або інтегрованого курсу. Узагальнений рівень із навчального предмета або інтегрованого курсу не визначається (наказ МОН від 02.09.2020 р. «Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо заповнення класного журналу учнів початкових класів нової української школи» № 1096).

Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, уміннях, навичках.

Результати навчання впливають на формування таких ключових компетентностей, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності, які формуються відразу засобами усіх предметів, і спрямовані на здатність застосовувати знання й уміння в реальних життєвих ситуаціях.

Вимоги до обов'язкових результатів початкової освіти визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено **ключові компетентності**:

1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) **здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі

спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі наскрізні вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Очікувані результати навчання використовуються для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності здобувачів освіти, вправ тощо;
- формувального та підсумкового оцінювання;
- постійного спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти (при цьому особливості здобувачів освіти можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня) з боку вчителів, батьків і самих здобувачів освіти.

На основі очікуваних результатів навчання формуються індивідуальні результати навчання здобувачів освіти відповідно до опанування ними конкретного вміння (наприклад, намагається визначати ключові слова, визначає ключові слова, впевнено визначає ключові слова тощо), таким чином відстежується поступ здобувачів освіти за конкретний проміжок часу.

Спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності здобувачів освіти самостійно оцінювати свій поступ.

6.5. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у Типовій освітній програмі для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти та з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти, години, відведені для предмета, викладатимуться наступним чином:

Мовно-літературна галузь через навчальні предмети:

- *Українська мова*
- *Англійська мова*

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти **метою мовно-літературної освітньої галузі (українська мова)** є формування у здобувачів освіти 1-4-х класів системи компетентностей:

- ключових (комунікативної, громадянської, соціальної, культурної, навчання впродовж життя тощо),
- загальнопредметних (мовленнєвої, мовної, читацької тощо), предметних (компетентностей у галузі фонетики, орфоепії, орфографії, лексикології, будови слова, морфології, синтаксису, стилістики, культури мовлення, теорії та історії літератури тощо),
- в органічній єдності всіх компонентів - цінностей і ставлень, знань, умінь і навичок, досвіду діяльності,
- наскрізних умінь (читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичного та системного мислення, здатності логічно обґрунтовувати позицію, творчості, ініціативності, конструктивного керування емоціями, здатності співпрацювати з іншими людьми).

Згідно із Державним стандартом початкової освіти в результаті опанування змісту мовно-літературної освітньої галузі здобувач освіти:

- 1) взаємодіє з іншими усно, критично сприймає та використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- 2) сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її;
- 3) висловлює думки, почуття та ставлення, обґрунтовує їх, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі онлайн, дотримується норм літературної мови;
- 4) сприймає художній текст як засіб збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду;
- 5) досліджує індивідуальне мовлення - своє та інших осіб, використовує це для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Головна мета навчання іноземної мови у початковій освіті полягає у формуванні у здобувачів освіти комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим із віковими можливостями.

Мистецька галузь через навчальні предмети:

- *Образотворче мистецтво.*
- *Музичне мистецтво*

Освітню програму мистецької освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання мистецтва для початкової освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва є:

- збагачення духовного світу здобувачів освіти під час сприймання мистецтва та художньої творчості;
- виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- розвиток почуттєвої сфери здобувачів освіти, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань;
- пробудження інтересу до пізнання творів різних видів мистецтва;
- виховання гордості за здобутки рідного мистецтва й поваги до творчості інших народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва відповідно до вікових можливостей з використанням мистецької термінології;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- формування елементарних умінь застосовувати цифрові технології у мистецькій творчості й презентувати здобутки;
- розвиток мистецьких здібностей, здатності самовираження й керування власними емоційними станами через мистецтво та різні види художньої творчості;
- формування здатності встановлювати асоціації між видами мистецтва, між мистецтвом і явищами довкілля;
- досягнення усвідомлення значення мистецтва в житті людини;
- виховання культури глядача-слухача;
- формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Математична галузь через навчальний предмет

- *Математика*

Згідно із Державним стандартом початкової освіти в результаті опанування змістом математичної освітньої галузі здобувач освіти:

- досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;
- критично оцінює дані, процес та результат розв'язування навчальних і практичних задач;
- застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Технологічна галузь через навчальний предмет

- *Інформатика*

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання інформатики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної та інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя, продовження навчання; безпека та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування уявлення про роль інформаційно-комунікаційних технологій у житті людини;
- формування вмінь описувати об'єкти реальної та віртуальної дійсності різноманітними засобами подання інформації;
- розвиток логічного, алгоритмічного, творчого та об'єктно орієнтованого мислення;
- формування початкових навичок інформаційної діяльності, зокрема вмінь опрацьовувати текстову та графічну інформацію;
- формування початкового досвіду використання комп'ютерної техніки для розв'язування навчальних, творчих і практичних задач.

За результатами формування предметної компетентності здобувачів освіти початкової школи повинні використовувати початкові знання, уміння та навички для:

- доступу до інформації (знання про те, де шукати і як отримувати інформацію);
- опрацювання інформації;
- перетворення інформації з однієї форми в іншу;
- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

Фізкультурна галузь через навчальний предмет:

- **Фізична культура**

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі є формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:

- розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;
- розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;
- формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;
- формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;
- збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти;
- формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;
- розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;
- формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;
- усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;
- збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;
- формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» складається з варіативних модулів, відповідно до статево-вікових особливостей здобувачів освіти, їх інтересів, матеріально-технічної бази ліцею, кадрового забезпечення, регіональних та народних

традицій. Через варіативні модулі реалізуються не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань початкової освіти. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» реалізується окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; у межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, у процесі проєктної діяльності).

- **У 2 класах «Я досліджую світ» реалізується через освітні галузі (8 годин):**
Мовно-літературна – 2 години;
Математична – 1 година;
Громадянська та історична, інформатична, природнича, технологічна, соціальна здоров'язбережувальна – разом 5 годин;
- **У 1, 3-4 класах «Я досліджую світ» реалізується через освітні галузі (7 годин):**
мовно-літературна – 2 години;
математична – 1 година;
громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна – разом 4 години.

6.6. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені очні (віртуальні) екскурсії, подорожі, урок-вистава, урок-квест, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, урок із навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-урок, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель/учителька визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах із предмету.

У гімназії широко впроваджуються інформаційно-комунікаційні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію здобувачів освіти до освітньої діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Педагогічними працівниками гімназії створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик та інформаційно-комунікаційних технологій і традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне освітнє середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів:

- мультимедійні презентації, відео;
- мультимедійні карти;
- проєкти;
- онлайн-тести;
- ігрова діяльність;
- програмні засоби навчання та інше.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Оцінювання результатів навчання та особистісних надбань учнів у 1-4 класах здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813 «*Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти*»

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoi-serednoyi-osviti>

Відповідно до *Державного стандарту початкової освіти* отримання даних та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюються у процесі **формульованого та підсумкового оцінювання. Оцінювання результату особистісних надбань учнів 1-4 класів виражається вербальною оцінкою.**

Оцінювання результату навчання учнів 1-4 класів здійснюється вербально, у Свідоцтві досягнень сформований очікуваний результат позначаємо «V».

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі *Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів ЗЗСО* (Додаток 1 до методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 13.07.2021 №813)

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання відповідності результатів навчання здобувачів освіти, які завершили здобуття початкової освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання здобувачів освіти, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є:

- формувальне оцінювання;
- підсумкове (річне) оцінювання;
- державна підсумкова атестація.

Підсумкове (річне) оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається здобувачеві освіти щороку. Формувальне оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та діагностувальних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники гімназії здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Розділ 7.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ 5-6-Х КЛАСІВ НУШ (БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради

Освітня програма для 5-7-х класів, що реалізується в Райківській гімназії Швайківської сільської ради, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти,

саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Мета освітньої програми: реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

7.1. Загальні положення

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2024-2025 навчальному році освітня програма Райківської гімназії розроблена відповідно до основних вимог Конституції України, на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (впроваджується з 01.09.2022 - для 5-х класів, з 01.09.2023 - для 5-6-х класів, з 01.09.2024 - для 5-7-х класів, з 01.09.2025 - для 5-8-х класів, з 01.09.2026 - для 5-9-х класів), Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами); з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022, від 02.05.2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», від 06.05.2024 №271/2024 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», відповідно наказів МОН України від 09.08.2024 року №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти», від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Освітня програма закладу відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою Райківської гімназії; визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями; містить навчальний план, що ґрунтується на Типовому навчальному плані для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти з

навчанням українською мовою (за додатком 3 наказу МОН України від 09.08.2024 року №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти») і передбачає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які вивчаються окремо; містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі Райківської гімназії; опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» Райківська гімназія надає право здобувати освіту за інституційною (очна (денна) та індивідуальною (екстернатна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (екстернат, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма Райківської гімназії.

Реалізація освітньої програми Райківської гімназії для 5-7-х класів здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною; інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-7-х класах реалізуються на основі тематичного планування та організації освітньої діяльності. Основними формами організованої освітньої діяльності учнів є щоденні заняття.

Зберігаючи наступність із початковою школою учителями Райківської гімназії забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми Райківської гімназії ґрунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-7-х класів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту», а саме:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- 2) спілкування іноземною мовою (англійською), що передбачає їх активне використання в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

7.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Навчання в Райківській гімназії за освітньою програмою базової середньої освіти (5-7-і класи) Нової української школи можуть розпочинати учні 5-7-х класів, які на момент

зарахування (переведення) до Райківської гімназії, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Для учнів із числа внутрішньо переміщених осіб навчання може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2024-2025 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

7.3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 5-7 класах. Навчальні плани

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас		6 клас		7 клас	
		мінім.	максим.	мінім.	максим.	мінім.	максим.
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	10	13	9	12
	На рік	350	455	350	455	315	420
Математична	На тиждень	4	6	4	6	4	6
	На рік	140	210	140	210	140	210
Природнича	На тиждень	1,5	3	2	5	7	9
	На рік	52,5	105	70	175	245	315
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1	3	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1,5	3	1,5	3
	На рік	35	70	52,5	105	52,5	105
Технологічна	На тиждень	1	3	1	3	1	2
	На рік	35	105	35	105	35	70
Інформатична	На тиждень	1	2	1	2	1	2
	На рік	35	70	35	70	35	70
Мистецька	На тиждень	1	3	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	На тиждень	7,5		9,5		6,5	
	На рік	262,5		332,5		227,5	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31		34		35	
	На рік	1085		1190		1225	

Гранично допустиме навантаження учнів (без фізичної культури)	На тиждень	28		31		32	
	На рік	980		1085		1120	

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, що конкретизує організацію освітнього процесу адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6-х класів НУШ). Розподіл навчального навантаження окреслено у пояснювальній записці до навчального плану закладу. **(Додаток 2)**

7.4. Перелік модельних навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі у 2024-2025 навчальному році

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми педагогі гінмазії ставили акцент на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма гінмазії є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки будуть реалізовані не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі гінмазії охоплюють досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

Педагогі гінмазії здійснили вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року), схвалені на педагогічній раді гінмазії від 25.05.2022 року, протокол №14.

Освітня галузь/ навчальний предмет	Модельні навчальні програми для 5-7-х класів НУШ	
	назва	автор (и)
	<i>Мовно-літературна</i>	
Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В. та інші
	«Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)
Українська література	«Українська література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.
	«Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.)
Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудницька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)
<i>Мовно-літературна (іншомовна освіта)</i>		
Англійська мова	«Іноземна мова 5-9 класи.» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П. та ін.
<i>Математична</i>		
Математика	«Математика 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Алгебра	Модельна навчальна програма	Істер О.С.

	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	
Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича		
Пізнаємо природу	«Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Біологія	«Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Самойлов А.М., Тагліна О.В., Утевська О.М.
Географія	«Географія. 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Сovenko В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
Фізика	«Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
Хімія	«Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В.
Громадянська та історична освіта		
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	«Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І.Я.
Історія України	«Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
Всесвітня історія	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.
Соціальна та здоров'язбережна		
Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н. І., Василяшко І. П.
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н. І., Василяшко І. П.
Технологічна		
Технології (обслуговуючі види праці)	«Технології 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.
	«Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)
Інформатична		

Інформатика	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Коршунова О.В., Завадський І.О.
	«Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Коршунова О.В., Завадський І.О.
Мистецька		
Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (музичне мистецтво 1 год, образотворче мистецтво 1 год)	Масол Л. М.
	«Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М.
Фізична культура		
Фізична культура	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць, Г. А., Дутчак М. В.) (наказ Міністерства № 1185 від 22.08.2024)
Курс соціального, емоційного та етичного спрямування	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

7.5. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у Райківській гімназії, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по закладу та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами гімназії вносяться навчальні завдання та оцінки учнів в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т.п. На вебсайті гімназії створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення

дистанційного освітнього процесу на період запровадження в Україні воєнного стану здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятних та зручних платформ, онлайн сервісів для дистанційної перевірки знань: Zoom, Viber тощо. Використовуються технічні засоби навчання: віртуальні дошки: Padlet, Jamboard, Lino It, Trello; онлайн сервіси для дистанційної перевірки знань та створення навчальних тестів, інтерактивних вправ: «На Урок»; Всеосвіта; Google форми; Online Test Pad; LearningApps.org; Kahoot; Classtime; Canva; EDpuzzle; Liveworksheets; Classkick тощо.

Учителі гімназії дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм. Категорично забороняється в якості роботи над домашнім завданням задавати дітям конспектувати параграф.

Освітня програма Райківської гімназії передбачає формування у здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж) у 2024/2025 навчальному році в Райківській гімназії організовано згідно Положення, затвердженим наказом МОН від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160) для учня 7 класу Лабознюка Владислава .

Педагогічний патронаж - це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за психофізичним станом або з інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми (частина восьма статті 9 [Закону України «Про освіту»](#)).

Педагогічний патронаж передбачає:

1. надання освітніх послуг відповідно до потреб дитини та у формі, яка найбільш відповідає стану дитини та її індивідуальним можливостям;
2. можливість здобувача освіти періодично долучатися до учнівського колективу з метою соціалізації (у межах загальношкільних освітніх заходів);
3. взаємодію педагогічних працівників із закладами охорони здоров'я, закладами соціального захисту дітей, [інклюзивно-ресурсними центрами](#);
4. контроль керівника закладу освіти за виконанням освітньої програми, яку опановує здобувач освіти (пункт 3 розділу IV [Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8](#)(у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160)

Організація і проведення індивідуального навчання регламентується Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, де обов'язковою умовою визначено виконання вимог Державних стандартів, отже, відповідно, навчальних програм. Організація занять з учнем регламентується розкладом, який затверджується директором і погоджується з батьками. У випадку хвороби учня або вчителя, так само як і при навчанні в класі, можливі наступні кроки:

- внесення змін у розклад;
- організація заміни;

- ущільнення навчального матеріалу, застосування методів навчання, що передбачають самостійне вивчення окремих тем тощо. Відповідно до п. 2.8 Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах навчання здійснюється за індивідуальними навчальними планами. Індивідуальний навчальний план учня 6 класу складений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
 - Суспільствознавство
 - Мистецтво
 - Математика
 - Природознавство
- Технології здоров'я і фізична культура

Навчальний план для Лабознюка Владислава, учня 7 класу, розроблений відповідно типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (згідно наказу МОН України від 10.07.2019 р. 955, додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р. (із змінами від 09.08.2024 наказ МОН №1120) (додаток 5).

Основними формами організації освітнього процесу в 5-7-х класах Райківської гімназії є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; корекції та контролю; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу визначені: екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей учителями гімназії проводяться практичні заняття, як форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Практичні заняття та заняття практикуму будуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу перед вчителем. Учителями проводяться оглядові екскурсії, які забезпечують цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Заочні та очні екскурсії, віртуальні подорожі в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7.6. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та

спрогнозувати їх розвиток);

- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, міжгалузевих інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогам до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради гімназії у 5-ому класі може встановлюватися **адаптаційний період** терміном 1 місяць, впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів академічної доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Оцінювання результатів навчання може здійснюватися очно або дистанційно, в синхронному або асинхронному режимі. Результати оцінювання фіксуються у класних журналах (електронних).

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів/учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема/розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

У формульованому оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, учителями Райківської гімназії використовуються інструменти з орієнтовного переліку, наведеного нижче.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1.	Аналіз портфоліо	Учитель проводить перевірку рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2.	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо.
3.	Візьми і передай	Проводиться спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4.	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учитель пропонує учням стати у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5.	Газетний заголовок	Учні вигадують газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку вивчають та передають основну ідею події
6.	Гра в кубик	Учитель показує 6 запитань до уроку. Об'єднує учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7.	Доповни думку	Учитель проводить письмову перевірку розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні.
8.	Есе «хвилинка»	Учитель задає питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну/дві хвилини
9.	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.

10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання вчителя «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+). Учні класифікують отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
14	Концептуальна карта	Учителем впроваджується будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Варіант однохвилинки. Учитель запитує учнів (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьгоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
16	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного розуміння принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
17	Перефразування	Учні мають висловити основну ідею уроку чи щойно поясненої теми.
18	Підбиття підсумків	Учителем проводиться форма роздумів одразу після певного виду роботи.
19	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказкианалогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____.
20	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі учитель присвоює окрему літеру алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою.
21	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді

		твердження або запитання.
22	Підсумок одним реченням	Учитель пропонує учням написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
23	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
24	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу.
25	Подумай – розкажи в парі	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Учитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
26	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу за вибором
27	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
28	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки.
29	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
30	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
31	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
32	Сортування слів	Учитель роздає учням набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.
33	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
34	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження за списком учнів у

		класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
35	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять за типами тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
36	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учитель проводить з учнями зворотний зв'язок. Учні показують колір, що відповідає рівню розуміння.
37	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
38	Учнівська конференція	Учитель проводить бесіду з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.
39	Хто швидше?	Учитель пропонує учням провести роботу в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
40	Швидкий запис	Учитель пропонує учням відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження.
41	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме)» повністю погоджуюся

		не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
42	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
43	Трихвилинна пауза	Учитель проводить трихвилинну паузу, що дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та запрошує учнів до їх роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
44	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну
45	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає

Підсумкове оцінювання має на меті співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель/учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству:

- 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеним в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного

навчального предмета/інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової/річної оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового/річного оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора ліцею із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом директора Райківської гімназії створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада гімназії. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова/річна оцінка не може бути нижчою за семестрову/річну. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання директор гімназії видає відповідний наказ.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми ліцею.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальними програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів учителі Райківської гімназії керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Початковий	1	Учень /учениця: – сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; – виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком за допомогою вчителя; – передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.

	2	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; – виконує прості завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими; – комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – відтворює частину Інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; – виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; – висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; – виконує завдання/навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; – використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	<ul style="list-style-type: none"> – застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища / навчальні дії; – виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; – підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
	6	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; – виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; – спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.

Достатній	7	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і Вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; – виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання; – долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставленні запитання.
	8	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; – виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; – запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для Ті унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; – виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання; – ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; – застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; – розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – узагальнює Інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; – застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;

		<ul style="list-style-type: none"> – узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; – застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; – виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

На основі освітньої програми Райківська гімназія складає та затверджує річний навчальний план на 2024-2025 навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Розділ 8.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ (БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради

для 8-9 класів

8.1. Загальні положення

Освітня програма II ступеня навчання – базова середня освіта (*далі базова середня освіта*) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», постанови Кабінету Міністрів України від

30.09.2020 року № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та відповідно до:

- **8-9 класи** - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» Райківська гімназія надає право здобувати освіту за інституційною (очна (денна)) та індивідуальною (екстернатна, педагогічний патронаж) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, екстернат, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами Райківська гімназія в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма Райківська гімназія.

Освітня програма закладу відповідає: структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які розпочинають навчання за освітньою програмою II ступеня (базова середня освіта) Райківської гімназії.

Освітня програма базової середньої освіти визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, тривалість та взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін;
- 2) очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- 3) вимоги до осіб, які навчаються за цією освітньою програмою;
- 4) перелік освітніх галузей;
- 5) логічної послідовності вивчення навчальних предметів;
- 6) форми організації освітнього процесу;
- 7) опис інструментарію оцінювання;
- 8) інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

8.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Навчання в Райківській гімназії за освітньою програмою базової середньої освіти (8-9-і класи) можуть розпочинати учні 8-9-х класів, які на момент зарахування (переведення) до Райківської гімназії, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено відповідним документом (табелем успішності).

Для учнів із числа внутрішньо переміщених осіб навчання може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2024-2025 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора Райківської гімназії створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

8.3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів складає 2467,5 годин/навчальний рік:

- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, що конкретизує організацію освітнього процесу базової середньої освіти (8-9-х класів). Розподіл варіативної складової окреслено у пояснювальній записці до навчального плану закладу.

Освітня програма Райківської гімназії дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

8.4. Навчальний план та його обґрунтування

Навчальний план для 8-9-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 405.

Перелік освітніх галузей укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура.

(Додаток 3)

Інваріантна складова навчального плану для 8-9 класів складена відповідно до Типової освітньої програми і визначає її загальнодержавний компонент, який забезпечує необхідний для кожного учня обсяг і рівень знань, умінь і навичок.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок варіативних модулів, які визначені шляхом опитування учнів у кожному класі: 8-9-ті класи – легка атлетика, футбол, гімнастика, волейбол, баскетбол.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма Райківської гімназії зорієнтована на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

**Перелік навчальних програм згідно з переліком предметів,
визначеним навчальним планом для 8-9 класів**

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджено
1.	Українська мова	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
2.	Українська література	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
3.	Біологія	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
4.	Всесвітня історія	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
5.	Географія	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
6.	Зарубіжна література	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
7.	Інформатика	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8.	Історія України	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
9.	Математика	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
10.	Мистецтво	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
11.	Основи здоров'я	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
12.	Природознавство	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
13.	Трудове навчання	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
14.	Фізика	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
15.	Фізична культура	наказ МОН від 03.08. 2022 № 698
16.	Хімія	наказ МОН від 07.06.2017 № 804
17.	Іноземна мова (англійська)	наказ МОН від 20.04.2018 року №408

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені «моделлю» випускника, призначенням і місцем гімназії в освітньому просторі міста, громади.

Перед Райківською гімназією поставлені такі **цілі освітнього процесу**:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту основної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту.
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів.
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності.
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки.
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів.
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази гімназії.

8.5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів та явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як</p>

	технологіях	універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6.	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7.	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптим. задачі).
8.	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>
----	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння в реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; - предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення й розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

8.6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес в Райківській гімназії, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по закладу та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами гімназії вносяться навчальні завдання та оцінки учнів в електронний журнал, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту тощо. На вебсайті гімназії створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження в Україні воєнного стану здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятних та зручних платформ, онлайн сервісів для дистанційної перевірки знань: Zoom, Viber тощо. Використовуються технічні засоби навчання: віртуальні дошки: Padlet, Jamboard, Lino It, Trello; онлайн сервіси для дистанційної перевірки знань та створення навчальних тестів, інтерактивних вправ: «На Урок»; Всеосвіта; Google форми; Online Test Pad; LearningApps.org; Kahoot; Classtime; Canva; EDpuzzle; Liveworksheets; Classkick тощо.

Учителі Райківської гімназії дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм.

Основними формами організації освітнього процесу в гімназії є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- корекції та контролю;

– комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та формуванню компетентностей крім уроку будуть проходити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнями розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття, заняття в малих групах та заняття практикуму проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії (очні, заочні) в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

8.7. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів 8-9 класів із базових дисциплін у системі ЗЗСО – за наказом МОН від 21.08.2013 р. за № 1222.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання відповідності результатів навчання здобувачів освіти, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання здобувачів освіти, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є:

- поточне оцінювання,
- підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання;
- державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці успішності, що видається здобувачеві освіти щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники гімназії здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план *I* ступеня (1-2 класи)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 №1272), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко

вчальний предмет/інтегрований курс		Кількість годин на тиждень		
		1 клас	2 клас	Разом
<i>Інваріативний складник</i>				
Українська мова		7	7	19
Іноземна мова (англійська)		2	3	
Математика		4	4	8
Я досліджую світ		3	3	6
Дизайн і технології		1	1	3
Інформатика		-	1	
Мистецтво	Образотворче	1	1	4
	Музичне	1	1	
Фізична культура		3	3	6
Усього		22	24	46
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години на вивчення метів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Вакансія		1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету		23	25	48
нчно допустиме/річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	42/1470

Додаток 2
до ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік

Навчальний план *I* ступеня (3-4 класи)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 №1273), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко

Навчальний предмет/інтегрований курс		Кількість годин на тиждень		
		3 клас	4 клас	Разом
<i>Інваріативний складник</i>				
Українська мова		7	3,5	20
Літературне читання			3,5	
Іноземна мова (англійська)		3	3	
Математика		5	5	10
Я досліджую світ		3	3	6
Дизайн і технології		1	1	4
Інформатика		1	1	
Мистецтво	Образотворче	1	1	4
	Музичне	1	1	
Фізична культура		3	3	6
Усього		25	25	50
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Вакансія		1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету		26	26	52
Гранично допустиме/річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

Додаток 3
до ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік

Навчальний план II ступеня (5-6 класи)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради з навчанням українською мовою відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020),

типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (згідно з додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р.) (із змінами від 09.08.2024 наказ МОН №1120)

Освітні галузі	Навчальні предмети/ інтегровані курси	Кількість годин на тиждень розрахунку мінімального навчального навантаження години для перерозподілу	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4+1
	Українська література	1,5 + 0,5	1,5 + 0,5
	Зарубіжна література	1 + 1	1 + 0,5
	Англійська мова	3,5+0,5	3,5
Математична	Математика	4 +1	4 + 1
Природнича	<i>Інтегрований курс природничої освітньої галузі</i>	1,5 + 0,5	1 + 1
	Біологія	-	-
	Географія	-	1 + 1
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі</i>	1	1
Громадянська та історична	<i>Інтегрований курс історії та громадянської освіти</i>	1 + 1	
	Історія України	-	0,5 + 0,5
	Всесвітня історія	-	0,5 + 0,5
	Громадянська освіта	-	0,5 + 0,5
Інформатична	Інформатика	1 + 0,5	1 + 0,5
Технологічна	Технології	1 + 1	1 + 1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5 + 0,5	0,5 + 0,5
	Музичне мистецтво	0,5 + 0,5	0,5 + 0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
	Міжгалузеві інтегровані курси		
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Курс соціального емоційного та етичного спрямування</i>	0,5	0,5
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5
Загальна кількість навчальних годин, що		31	34

фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			
Гранично допустиме навантаження на учня		28	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		28+3	31 +3
Всього використано годин		31	34

У I семестрі 2024-2025 н.р. у 5 класі вивчається 1 година навчального предмета «Інформатика». У II семестрі вивчається 2 години предмета «Інформатика» та 1 година курсу соціального емоційного та етичного спрямування.

У I семестрі 2024-2025 н.р. у 6 класі вивчаються: 2 години навчального предмета «Зарубіжна література», 1 година навчального предмета «Інформатика», 4 години навчального предмета «Англійська мова».

У II семестрі вивчаються 1 година навчального предмета «Зарубіжна література», 2 години навчального предмета «Інформатика», 3 години навчального предмета «Англійська мова». 1 година курсу соціального емоційного та етичного спрямування.

Додаток 4
до ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік

Навчальний план
II ступеня (8-9 класи)

Райківської гімназії Швайківської сільської ради
з навчанням українською мовою

відповідно до таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3

	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	33+3

У I семестрі 2024-2025 н.р. у 8 класі вивчається 2 години навчального предмета «Історія України».

У II семестрі у 8 класі вивчається 1 година навчального предмета «Історія України».

У 9 класі у I семестрі 2024-2025 н.р. вивчається 1 година навчального предмета «Історія України», 2 години предмета «Географія».

У II семестрі у 9 класі вивчається 1 година навчального предмета «Географія», 2 години «Історія України».

Додаток 5
до ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік

Навчальний план II ступеня (7 клас)

Індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж)

для учня 7 класу Райківської гімназії

Швайківської сільської ради

Лабознюка Владислава Геннадійовича

відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020),

типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (згідно

наказу МОН України

від 10.07.2019 р. 955, додатком 3 до наказу МОН України №235 від 19.02.2021р. (із змінами від 09.08.2024 наказ МОН №1120)

Освітні галузі	Навчальні предмети/ інтегровані курси	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження + години для перерозподілу
		7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	0,5
	Інтегрований курс літератур	0,5

	Англійська мова	0,5
Математична	Математика	-
	Алгебра	0,5
	Геометрія	0,5
Природнича	<i>Інтегрований курс природничої освітньої галузі</i>	-
	Біологія	0,5
	Географія	0,5
	Фізика	0,5
	Хімія	0,5
Соціальна і здоров'язберезувальна	<i>Інтегрований курс соціальної і здоров'язберезувальної освітньої галузі</i>	0,5
Громадянська та історична	<i>Інтегрований курс історії та громадянської освіти</i>	1
Інформатична	Інформатика	0,5
Технологічна	Технології	0,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	0,5
Фізична культура	Фізична культура	0,5
	Міжгалузеві інтегровані курси	
Соціальна і здоров'язберезувальна		-
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		-
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		8
Гранично допустиме навантаження на учня		8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		7,5+0,5
Всього використано годин		8

Додаток 6
до ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Райківської гімназії Швайківської сільської ради
на 2024-2025 навчальний рік

Навчальний план
учня 3 класу
з особливими освітніми потребами

2024-2025 н. р.

Розроблений за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743, та висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини Бердичівським інклюзивно-ресурсним центром (додаток до висновку від 26 липня 2022р.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Інваріантний складник		
Мовно- літературна	Українська мова	3,5
	Читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (інтегрований курс) (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3
УСЬОГО		25
Варіативний складник		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-
Корекційно-розвиткові заняття *		4
Всього годин		25

*Години, передбачені для фізкультурної освітньої галузі, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

В освітній програмі
Райківської гімназії
Швайківської сільської ради
на 2024/2025 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
та скріплено печаткою
62 (шістдесят дві) сторінки
Директор гімназії _____ Світлана
ЧУМАК